

واکاوی حسن نیت در مستندات قرآنی - روایی و مصادیق آن در حقوق ایران

محمد مهدی کریمی نیا^۱، علیرضا شجاعی^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳، سعید حبوباتی^۴

^۱ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، جامعه المصطفی (ص) العالمیه

^۳ دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، پژوهشگر و مدرس دانشگاه

^۴ کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

چکیده

از آن جای که اصل حسن نیت ریشه در فطرت هر انسان دارد، نمی تواند در رفتار های اجتماعی از جمله در اعمال حقوقی نقشی نداشته باشد، عدم توجه به این امر مهم می تواند به نتایجی غیر عادلانه که بر خلاف اهداف حقوق می باشد منتهی شود، هر چند قانون گذاران در وضع قوانین در راستای انتظام بخشی رفتار های انسان به هدف رسیدن به عدالت تلاش کرده و باید و نباید های بر رفتار های انسان تحمیل کنند اما باز هم وضع قوانین به تنهای کافی نخواهد بود که تمامی رفتار های انسان را مدیریت کرده و مانع از رفتار غیر منصفانه آنها شده و جلوی سوئی استفاده و رفتار های مخالف اخلاق حسنه را بگیرد، بنا بر این اصل حسن نیت می تواند به عنوان یک قاعده نامرئی خلا های قانونی موجود در یک نظام حقوقی را جبران کند، در نظام حقوقی ایران هر چند به صورت مستقل به این اصل به عنوان یک مبنا و اصل توجه نشده است ولی مصادیق آن در قوانین متعددی مثل قانون مدنی، قانون بیمه، قانون ثبت شرکت ها و قانون تجارت مورد اهتمام قرار گرفته است که می شود گفت که حسن نیت به صورت غیر رسمی در حقوق ایران به عنوان یک اصل پذیرفته شده است، چنانچه امروزه مراجع قضائی در صدور احکام به این اصل بعنوان اماره قضائی و قانونی استناد می کنند.

واژه های کلیدی: حقوق ایران، حسن نیت، عدالت، انصاف، اخلاق حسنه